

Scholenbouw in stroomversnelling dankzij doordecentralisatie

Alle scholen voor voortgezet onderwijs in Breda worden in hoog tempo vernieuwd of verbouwd. In totaal wordt in de Brabantse stad binnen acht jaar tijd 54 miljoen euro geïnvesteerd in schoolgebouwen. Dat kan alleen dankzij een unieke aanpak van doordecentralisatie. Vanuit het hele land wordt al jaloers gekeken naar het succes van het Bredase model.

Het unieke aan dit model is dat de huisvesting van het voortgezet onderwijs (vo) helemaal in handen is van één coöperatieve vereniging: Building Breda. Hierin participeren vier vo-schoolbesturen. De gemeente Breda draagt jaarlijks

het complete huisvestingsbudget voor het vo, rond de 4 miljoen euro, over aan deze coöperatie. Daarnaast – heel belangrijk – is de coöperatie juridisch en economisch eigenaar van alle vo-schoolgebouwen. Daarmee kan Building Breda de kapitaalmarkt op. Immers, met een

vast jaarinkomen én onderpand kan de coöperatie leningen aangaan. Zo kreeg het de middelen in handen om in korte tijd alle vo-scholen te verbeteren.

‘Wij kunnen sneller en goedkoper bouwen dan de gemeente, omdat we zaken kunnen doen met de bank’, zegt Max Hoefijzers, directeur van Building Breda. Zijn collega Mark Canjels, directiesecretaris, vult aan: ‘Bij ons zijn de lijnen kort en het politieke effect is gedempt, de politiek heeft minder invloed’. Dat laatste beseft de gemeente terdege. Wethouder Saskia Boelema van Breda zei onlangs: ‘We hebben moeten loslaten, maar we zijn tevreden over het resultaat. Er wordt nu echt een kwaliteitsslag gemaakt.’ ‘Ook de scholen zijn razend enthousiast’, zegt Hoefijzers, ‘want er is veel gebeurd

Bredase model in trek

Veel gemeenten zijn geïnteresseerd in het Bredase model voor doordecentralisatie. Een symposium over Building Breda werd drukbezocht door gemeenten en schoolbesturen. Enkele gemeenten zijn de overstap naar een dergelijk model al aan het voorbereiden. Intussen wil de gemeente Breda de huisvesting voor het primair onderwijs op dezelfde wijze doordecentraliseren. Dit is complexer, omdat het gaat om zo’n 100 basisscholen, maar ook hiervoor wil Breda een coöperatie van schoolbesturen oprichten. De gemeenteraad zal hier waarschijnlijk in december over beslissen. <

Bertie Moons, Max Hoefijzers en Mark Canjels bij het nieuwe gebouw van het Stedelijk Gymnasium: 'Veel gebeurd sinds 2008'.

sinds de oprichting van de coöperatie in 2008. Niet alleen zijn er al vier nieuwe schoolgebouwen, maar ook werken de scholen meer samen en ze profileren zich meer, zonder elkaar weg te concurreren. Daardoor hebben ouders in Breda nu écht wat te kiezen'.

'Vroeger veel gedoe'

Hoefijzers is een van de initiatiefnemers voor deze wijze van doordecentralisatie. Hij weet nog dat er vóór 2008 'veel gedoe' was rond onderwijshuisvesting. 'De gemeente moest sparen voor één nieuw schoolgebouw, terwijl scholen stonden te dringen. Daardoor bleef het bij oplappen hier en daar, er kwam weinig tot stand'. Ook zag Hoefijzers de concurrentie tussen de scholen in die tijd toenemen. 'Maar veel concurrentie leidt tot weinig innovatie op onderwijsgebied', zegt hij. 'Alle scholen blijven aan de veilige kant. Eigenlijk was het aanbod overal hetzelfde'.

Dit werd anders na de oprichting van de coöperatie Building Breda. De vier schoolbesturen die in Breda katholiek, protestants-christelijk, antroposofisch en openbaar voortgezet onderwijs aanbieden, vormen samen het bestuur. Ze maakten meteen bindende afspraken, niet alleen over de huisvesting, maar ook over de optimale schoolgrootte. Dat laatste om te voorkomen dat de ene school noodlokalen nodig heeft, terwijl elders lokalen leegstaan. Alle scholen houden zich nu aan maximale leerlingenaantallen. Om dit te bereiken heeft elke haven vwo-school een eigen profiel gekozen, zoals sport, media, cultuur of een technasium. De coöperatie zorgt voor huisvesting die past bij het concept.

Triomftocht

De vier schoolbesturen die meedoen in de coöperatie hebben bij elkaar negen scholen op tien locaties. Het Stedelijk Gymnasium en SG Graaf Engelbrecht, dat zich profileert met Sport en Media, zijn openbaar en vallen, net als de vmbo-scholen, onder het ROC West-Brabant, dat participeert in Building Breda.

Allemaal een eigen school

De broertjes Noud, Mart en Lennart van der Klooster (13) uit Breda zijn een drieling, maar ze zitten alle drie op een andere vo-school. 'Dat krijg je met zoveel aanbod', zegt hun moeder Yvonne. 'Ik herinner me dat ik zelf vroeger na mijn basisschool automatisch naar een bepaalde vo-school ging, maar dat is nu totaal anders.

Het was zelfs een hele toer om een goede keus te maken'.

Toen de jongens in groep 7 zaten, is Yvonne al met hen naar de eerste open dagen geweest. 'Dat moest wel, want het lukt je niet om alles in één jaar te zien'. Nu ze zoveel scholen heeft bekeken zegt ze: 'Je kunt echt zien dat Breda investeert in onderwijs. De meeste scholen zien er prachtig uit. Ik merkte dat de jongens na al die bezoeken ook echt gingen nadenken waar ze het liefst naar toe wilden. Openbaar of katholiek, dat deed er voor ons niet toe, dat verschil merk je hier niet echt meer.'

Uiteindelijk koos Noud (rechts op de foto) voor het Onze Lieve Vrouwe Lyceum en Mart (links) voor het Graaf Engelbrecht. 'Het OLV is een half uur fietsen, maar zit in een aantrekkelijk gebouw in het centrum, deels in de oude stijl, deels helemaal nieuw', zegt Yvonne. 'SG Graaf Engelbrecht is wat dichterbij huis en biedt een sportklas, waarin Mart kennis maakte met allerlei sporten.' Lennart twijfelde het langst, koos uiteindelijk voor het Newman College, maar stapte dit schooljaar over naar vmbo Prinsentuin. De broers zijn alle drie geplaatst op de school van hun eerste keus. ◀

Het Stedelijk Gymnasium is een van de scholen waar meteen in is geïnvesteerd. Het oude gebouw is bijna geheel gesloopt en vervangen door een nieuw gebouw op dezelfde locatie. Aan het begin van dit schooljaar keerden leerlingen en docenten met een triomftocht door de stad terug naar de Nassausingel; straks in november is de officiële opening. Conrector Bertie Moons is blij: 'Wij waren al jaren aan het onderhandelen met de gemeente, maar die had alleen maar geld om ons gebouw een beetje op te knappen. Building Breda concludeerde al snel dat een goede renovatie even duur zou zijn als een compleet nieuw gebouw. En dat hebben we nu: in één keer is alles up-to-date. Het ging bovendien ineens heel snel: in 2011 maakten we het eerste Programma van Eisen, in 2012 ging de bouw van start, nu is het klaar.'

Moons merkt in de praktijk dat de samenwerking tussen de scholen in korte tijd enorm is versterkt. 'We sluiten nu ook gezamenlijke onderhoudscontracten, bijvoorbeeld voor de liftinstallaties. Dat levert een besparing op.'

Lotingsysteem

Om te zorgen dat de scholen inderdaad allemaal hun optimale leerlingenaantal houden, is er een lotingsysteem opgezet. Als één school teveel aanmeldingen krijgt, zal daarvoor geloot moeten worden. 'Gelukkig kunnen we 97 procent van de leerlingen plaatsen op de school van hun eerste keus', zegt Hoefijzers. 'En nog eens 2 procent gaat naar de school van de tweede keus'. Dat betekent dat er toch altijd enkele leerlingen zijn, die niet naar de school van hun keuze kunnen. 'Dat is niet leuk, en we proberen dat op te lossen', zegt Hoefijzers. 'Maar vol is nu eenmaal vol in dit systeem'.

Behalve het openbare Stedelijk Gymnasium zijn inmiddels ook de gebouwen van de pc-school De Nassau, het katholieke Onze Lieve Vrouwe Lyceum en het eveneens katholieke Newman College vernieuwd. Bij Graaf Engelbrecht is deel 1 van de plannen uitgevoerd: een grote sportvoorziening met klimwand voor multifunctioneel gebruik. De overige scholen komen in de tweede tranche, de komende vier jaar, aan de beurt. ◀